

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо використання земель дорожнього господарства та розвитку мережі автомобільних доріг (реєстр. № 3327 від 15 жовтня 2015 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя на засіданні 2 лютого 2016 року (протокол № 42) розглянув на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо використання земель дорожнього господарства та розвитку мережі автомобільних доріг (далі – Законопроект) (реєстр. № 3327 від 15 жовтня 2015 року), поданий Кабінетом Міністрів України.

Згідно з пояснювальною запискою Законопроект розроблений з метою правового врегулювання особливостей надання земельних ділянок під автомобільні дороги, вирішення проблем встановлення охоронних зон автомобільних доріг, деталізації складових автомобільних доріг, удосконалення правових норм щодо використання для будівництва доріг сільськогосподарських угідь, погодження місць розташування об'єктів.

Для досягнення мети суб'єктом права законодавчої ініціативи пропонується внести зміни до Земельного і Цивільного кодексів України та до законів України «Про транспорт» і «Про автомобільні дороги», які регулюють земельні відносини у сфері дорожнього господарства. Законопроектом передбачається розділити землі дорожнього господарства із землями автомобільного транспорту, заборонити передачу земель державної та комунальної власності під автомобільними дорогами загального користування у приватну власність. Також пропонується доповнити законодавчі акти приписами щодо можливості укладання користувачем земельних сервітутів з іншою особою та відшкодування збитків землекористувачеві іншою особою, яка користується сервітутом, та стосовно встановлення і режиму землекористування охоронних зон автомобільних доріг.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України Комітет виходить з такого.

В Основному Законі України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Основного Закону України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до Основного Закону України (стаття 14) земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Право власності на землю набувається і реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно відповідно до закону.

Використання землі пов'язане з розміщенням на відповідних земельних ділянках виробничої, соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури. Викладене свідчить про унікальні природні властивості землі, про її надзвичайну цінність для існування людей і функціонування суспільства. Саме це зумовлює необхідність особливої охорони цього природного об'єкта, яку повинна забезпечувати держава. Правова охорона земель являє собою систему врегульованих нормами права організаційних, економічних та інших суспільних відносин.

Згідно з Конституцією України (пункт 7 частини першої статті 92) правовий режим власності визначається виключно законами України.

Як зазначив Конституційний Суд України у Рішенні № 5-рп/2005 від 22 вересня 2005 року (справа про постійне користування земельними ділянками), правовий режим власності означає врегулювання нормами закону земельних відносин, порядку та умов поділу земель на категорії, правове визначення форм власності на землю, порядку набуття і здійснення права власності, а також права постійного чи тимчасового землекористування щодо управління землями тощо, реалізацію та позбавлення цього права, функції, компетенцію органів державної влади і місцевого самоврядування (абзац другий пункту 6 мотивувальної частини).

Оскільки прийняття законів Основний Закон України відносить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85), врегулювання запропонованих Законопроектом питань належить до компетенції парламенту.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо використання земель дорожнього господарства та розвитку мережі автомобільних доріг (реєстр. № 3327 від 15 жовтня 2015 року), поданий Кабінетом Міністрів України, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ